

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Vtrum debeat intendi moralitas objectiva ab operante, vt
refundatur in actum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA II.

Utrum debeat intendi Moralitas obiectiva ab operante, ut refundatur in actum.

Illud erit magis honestum, quod magis placet Deo fieri à nobis: Sublimo ulterius: atqui illud præsumitur & expedit simpliciter Deo placere fieri à nobis, quod hac ratione plus affert boni quam mali: ergo illud præsumitur & expedit magis placere Deo fieri à nobis, quod si ponatur Deo placere magis, plus affert boni quam mali.

357. Declaratur. Sunt aliqua obiecta admodum ardua, quæ si ponantur esse honesta, & frequenter fieri, plus boni afferunt quam mali: ergo ad auctorem naturæ spectabat, per suam approbationem & beneplacitum procurare commodum, quod ex huiusmodi operationibus poterat sperari. Potest autem contingere, ut huiusmodi obiecta tot difficultatibus & molestiis oblecta sint, ut nisi divino beneplacito præmiorumque spe excitentur homines, non sint huiusmodi obiectis procurandis operam daturi, ob difficultatem & molestiam: nisi ergo plus placerent Deo quam opposita, quis ea amplecteretur? Non habet ergo auctor naturæ alium modum procurandi emolumentum quod inest istis obiectis, quam si maiore suo beneplacito reddat illa magis honesta, laudabilia & præmiabilia: sic enim sperari poterit, aliquos homines stimulandos esse, ad illa procuranda.

Neque propterea periculum est, fore, ut obiectum minus difficile hocipso negligatur: non enim nisi pauci (respectivè) homines sunt tam heroici, ut ea appetant, quæ laudabiliora sunt, & difficiliora. Hinc redditur ratio, cur Virginitas magis placeat Deo quam Matrimonium, tamen non afferat bonum necessarium sicut affert Matrimonium, quia nempe illud speciale bonum, quod affert hæc nobilissima virtus, ut tranquillitatem singularem mentis provenientem ex integritate carnis, expertis illarum infestationum, quas patiuntur, qui carnis illecebras aliquando degustant, expeditorem celestium rerum contemplationem &c. hæc inquam & plura ejusmodi bona, etsi non sint bona necessaria ad conservandum genus humanum, sicut est Matrimonium, sunt tamen bona multum æstimabilia, & ideo non erant auctori Naturæ negligenda, quæ tamen bona non poterat auctor naturæ obtinere, nisi ea reddidisset suo beneplacito æstimabiliora & præmiabiliora. Per hoc autem non tollitur bonum Matrimonij, in quantum est bonum necessarium, quia ut experientia docet, etiam cognita majori laudabilitate Virginitatis, semper abunde reperiuntur, qui matrimonium elegant, neglecta virginitate, per quos genus humanum ad sufficientiam & ultra propagatur.

358. Notandum primò, obiectum tam Bonum quam malum, posse dupliciter esse Volitum; materialiter scilicet & formaliter. Materialiter iterum dupliciter, Directè, vel Indirectè. Indirectè, quando est directè volitum aliquid, quod cognoscitur habere connexionem cum alio; tunc enim hoc aliud, etiam si non intendatur, dicitur volitum indirectè: exempli gratiâ, qui vult garrere in templo, animadvertens scandalum inde secuturum, scandalum est indirectè volitum, garritio verò est volita directè: item quando volo occidere non ex odio, sed ut possim furari, homicidium & furtum sunt directè volita, sed homicidium tantum materialiter, quia non habet se ut motivum, sed tantum ut medium: at verò furtum est formaliter volitum, quia habet rationem finis & motivi. Eodem modo qui dat elemosynam præcisè amore vanæ gloriæ, vult tantum materialiter sublevationem alienæ miseriæ, sed vanam gloriam vult formaliter.

359. Notandum secundò, aliquorum actuum malitiam consummari interius, eò quod vel nihil ponant exterius, vel id quod ponunt exterius, est secundum se indifferens ad bonum & malum, vel tantum per accidens hic & nunc habet malitiam; aliorum verò malitia consummatur exterius, quia ab actione externa tanquam in se mala contrahunt malitiam: Prioris generis numerantur à Vasquez, Odium, Invidia, Ingratitudo, Inobedientia, Scandalum; posterioris verò, Homicidium, Sacrilegium, furtum &c.

Quæstio est, quomodo debeat esse volita Bonitas vel Malitia Obiectiva, ut contrahatur inde specialis Honestas vel Inhonestas in actu.

360. DICO 1. Ad contrahendam honestatem ex obiecto, vel aliqua circumstantia obiecti, non est satis, obiectum vel circumstantiam esse materialiter & directè volitam, sed debet habere rationem motivi formalis, hoc est, debet ideo esse volita, quia est talis. Probatur primò. Nemo enim laudatur propterea, quod aliquid boni fecerit, si constet, quod illam Bonitatem non habuerit pro motivo: v.g. non laudatur à Castitate, si constet solius parsimonie causâ abstinuisse à fornicatione; nec laudatur à misericordia, qui visitat agrum præcisè gratiâ confabulationis.

Probatur 2. à priori. Quando Bonitas obiecti non intenditur formaliter, habet rationem motivi neglecti, ut diximus agentes de Libertate: sed Bonitas neglecta non reddit laudabilem actum negligentis, ut ex terminis clarum est: Ergo &c.

Cc 3

361. Major

